Euskaltzaleak

III'gn. EUSKO-OLERKI-GUDUA OLERTI EGUNA HERNANI'N
Iturriaga alegilariaren omenez, 1932-g. Uztallaren 24'gn.

LEENENGO SALLA.—Opazko saria: zillarrezko aritz-abarra, larru landuzko azpikiz. Zernai gaiezko ta ariko olerkiak.

BIGARREN SALLA.—Saria: 500 laurleko.

"Epika" deritzan ariko poema bat. Gaia, naiz edestizkoa, naiz alegizkoa; edo-ta, eusko-seme espetsu baten egintzak eta yoan-etorriak. Gai ori zenbat eta erriarentzako ezagunago ta deigarriago, obe. Erri xeearan berezko edermena ta elertisena gaiagotu-asmoz yarria baita sail au. Beraz, poema orrek erritar-antzean ta jutua bear du, naiz bertsolariena baño jantzixeago izan; ta, berok oi duten eraz, abesgarria, kantagarria. Ez bedi izan luzeegia: baña bai, abestuz, ogei bat miñutu bete alakoa.

IRUGARREN SALLA.—Lau sari: 100, 75, 50 ta 25 laurleko.

Erri-olerki-sortak. Bear-bearreko da olerki oiek-"erritar gorri izatea": beraz, orain ala noizpait, erriak erabilliak. "Entzun bezelaxe" idatzi bitez, itz bakarrik ere aldatzeka, "erderakeri zakarrena" ba'litz ere. Adirazi bedi zein urietan jaso dan, ta noren ezpañetatik.

Olerki oiek gai askotarikoak ditezke. Ibiltalde-abestiak (esate baterako, Olentzaro, Urtezar, Urteberria, Deun Agate, Deun Nikola'takoak...); lanbidezkoak (artzaintza dala, egurketa, arilketa, arta-yorra, arraintza, t. a.): yainkotiak (Ama Neskutzari, Deunei, erriko zaindariari, gurutze-bidea...); irrizkoak; alegiak; eta abar, eta abar.

"Bertso berriak" ere artuko dira.

Amarreko sortarik onenari leenengo saria. Bostekoari, bigarrena. Irukoari, irugarrena. Bakarkakorik onenari, laugarrena.

Sail onen elburua, erri-olerkiak albait ugarien biltzea, da; lanbide aberkoi ederra, benetan.

BALDINTZAK.—1'k. Leenengo ta irugarren salleko anak garagarrillanen 15 gn. bitartean biali-bearrik dira. Bigarrenekoak, il-beraren azkena artean.

2.n Izenik gabe biali, itz ezaugarri utsez; berexi estalita, ezaugarri berbera azaletik dula, egilearen berri.

3.n Neurkera. Igaz bezela, batasunera-bearrez, guztiei eskatzen diegu, Arana-Goiri'ren neurtitz-legeaz ari ditezela. (e-a, e-e, i-i, o-o, u-u, beti ots bakar, a, e, i, o, u bezela. A-i, e-i, o-i, u-i. ta a-u. e-u. o-u ere beti ots bakar. au da: ai, ei, eu ta abar. Gañontzerokoak, BETI bi ao-aldi: a-o beti a-o ta ez aex: e-a, berdin: eta abar.)

Zubenbidea.—Donostia.

Egunekua

PELOTA-XAPELKETA

Igazi dan igandian Gernika'ko pelota-lekuban neurtu biar ziranak, Aulestia eta Lexona ixan ziran.

Korta eta Uriarte aulestiar pelotari begikuak an egozan, bijak euren lekuban, lexonatarrakin neurtuteko gertauta, bijak. Baña lexonatarrak "sasi-eskola" egin eben Mezo eta Zarraga lexonar pelotarijak ezirian euren lekuratu. ¿Aulestiarren bildurrarren biarba? Eztogu uste, iñoren bildurrarren etxian geratzia euzkotarrontzat lotsagarri-lotsagarrija ixango litzake-ta.

Edozetara be baña lexonataren utsa, abegi txarrez ikusi zan, Gernika'n, iragarrita egozan pelotarijak, azkenengo orduban aldatu biarra ixan zalako.

卐 卐 卐

Uriarte eta Korta aulestiarren aurka, Etxarte eta Goikoetxea imiñi ziran; aulestiarrak, oneik be. Joko au txapelketatik atetiko zala be, zintzotasun gustijakaz jokatu eben. Batez be Korta aulestiar aurrelarijak jokera berezijak erakutsi ebazan. Uriarte'k be, aurreko igandian baño nasaitxubago ebillalako-edo, eskuban m i ñ i k ebaneko antzik barik pelotiaz orman takarrazo ederrak ataraten ebazan.

Barriola'tar I. M.
Gaixotegi'ko sendagillea urdail - gibel - este.
GARIBAI, 20, 2'g. — DONOSTIA.

Etxarte eta Goikoetxea'ko be euren lekuba ondo bete eben. Gertau barik "pelotaka egin biar dozube" ta beste barik pelotari aipatubakin jokatzeko, naikua ta lar be bai. Ezka mezka, 15'tantura eldu ziran, ba.

卐 卐 卐

Bigarren jokorako iragarrita egozanak, Lekeitio'ko Kortazar eta Txopitea ziran, Gernika'ko Alberdi ta Torrealdai'ren aurka. Onein artian be baña iruk, sasi-eskola egin eben; Kortazar'ik etzan etorri, ba, ezta Txopitea'rik be. Torrealdai barriz, etxian geratu zan. Eskolaratu zana, bere indar-neurketa lekuratu zana, Alberdi pelotri zintzua bakarrik ixan zan, ezek bildurtzen eztaun Alberdi zan utza.

卐 卐 卐

Alberdi'k bakarrik baña ezieukian jokatuta, beriala lagundu eben, baita aurkalarijak zuzendu be.

Alberdi Arrate'gaz buztartu eben, Etxebarria eta Bengoetxea, lekeitiar pelotari bizkorrakin neurtuteko.

PABLO MOLANO
De la clínica de San Antonio
Especial GARGANTA, NARIZ y OIDOS
Peñaflorida, 10. Teléfono, 14.168. Donostia.

Eta lau pelotarijok euren lekuratu ziranian txaloka agurtu ziran. Batez be Alberdi'ri txalo aundijak jo yakozan, aren jokera berezijak ikusteko gurari andija eguala erakusteko.

卐 卐 卐

Ontza-urrak-eta eukiteko urte txiruetan bixi gara-ta, gora-goraka jaurti eben txakur txiki batek erabagi eban lenengo sakia nok atara. Txakur-txiki arek Alberdi'ren alde urten eban, eta onek, lenengo sakia atara eban.

Eta beriala gudea asi zan. ¡Ta!—lenengo daunbadotsa orman entzun zan. ¡Ti-ta!--orma bijetako zarata zolija uartu zan gero.

Etxebarria'k eskumiaz jo - ta pelotea atzeratu eban, Arrate'k eskerraz barriro ormaratuteko. Bengoetxea'k be usaña artu eutsan-eta, bere besotzarreko indar gustijaz jo-ta, suizkillutik urtetan daun berunpilla baxen zuzen eta indartsu ormaratu eban, an artu eban sakaladiaz barrizo Arrate'ren eskubetan imindeko. Lau pelotarijak artzen eutsen usaña, laurak gura eben, laurak ebixen estu, laurak erpekadaka.

ETXE TA LURR SALDU-EROSTIA
Etxien-gain diru arrtu-emotia
INTXAURRAGA'tarr P.
Bilbao-Ballen. 3-2'g. 11.685 Urrutizk

Ibilli ta ibilli baña pelotia aurrelari bijen artian sartu zan, eta bein Etxebarria'k et bein Alberdi'k, emonalak emuten eutsezan pelota errukarrijari.

Eta plizti ta plazta, an erabillen; batian txokora, bestian zabalera ta urrenguan orma bijetara.

Gudaketa gogorra axe. Gudalarijak ixerli bitsetan ebixan, batez be aurrelari bijak; bata gogorra ba-zan, gogor ta erdi zan, ba, bestia.

Baña ludiko gauza gustijak lez guda arek be amaitu biar eban-eta, azkenaldiko indar gustijak an urten eben. Eta Etxebarria'k bere eskumako indar gustijakaz txokoratu eban pelotea, azkenez, Alberdi'k bere pelotari adore gustijaz jaurti eutsan eskerkadiaz apurtuta lurrin tarrazka jaso eziñik itxi eban. Eta gudea emen amaitu zan.

Gudea amaitu zanian, ormatik ezkegita egiri ziran zenbakijai begiratu geuntsen, eta garallen alde 22 kusi gebazan; bestien alde, 13 bakarrik.

Hotel Jáuregui
CONFORT E HIGIENE
Florida, 16. VITORIA. Teléfono, 1.626.

Lau pelotarijok jokatu eben ondo, batez be aurrelari bijak. Lauretatik onentxubena, orraitio, Alberdi gernikarra ixango zan. Txalorik geyen be arixentzat ixan ziran.

Bai, ba, gernikarra ixan be-ta, ba-kixu, ba, irakurle, etxeko umiari atazkuari baño beti be xera geitxubago egiten yakona.

Dana dala be baña, Alberdi, auzokuai be atsegin ixateko lako pelotarija da. ¡Aren esker-eskumak, mutillak, bizkor yagozak! Aren erpe zorrotzak inguruban yabilkijozan bitartian, Kontzetzi'ren azpilleko sardineak, be, larri biar daust.

Ba-liteke besten batek eruatia, ¡baña bildur ixateko da!

卐 卐 卐

IGANDIAN MAÑARI'RA

—Datorren igandian Mañari'ra juan biarko da ¿ezta irakurle?

—Jakiña, ba. Lengo egunian beintzat aintzakotzat geratu gintzazan. Ta ba-kixu, zuk, ta nik be bai; emoten daun itza betetan eztauna, euzkotarra eztala.

—Igandian ozte andija Mañari'ratuko daneko zataratxuba dago.

—Goikua lagun dala, neu juango nazta...

—Iganderarte, orduban.

—Iganderarte, ba.

URIBITARTE'TAR IBON.

Academia Estornés
ESTUDIOS MERCANTILES
Contabilidad. Comercio. Taquimecanografía.
Mecanografía. LEGAZPI. 5. DONOSTIA.

GORULARIJAK

Igazi dan berbizkunde eguneko Aberriguna goralduten Bilbao'n ixan diran gorulari politak oso atsegin ixan yataz; eurak ikusijagaz bururatu yataz ba arako orain berrogeta amar urteko gomuta goxuak; aldi atan basetxe gustijetan edo geyenetan artu-apaindu-eta iruten zan liñua; neguko gau luzietan subaren inguruban jarrita amama-amata ene iru arrebak amaika ardazkada ari eder egin oi eben apal ostian, da nik itxauskitu.

Agurtza deuna esan ondoren ipuñak edestu ta pozik entzuten gebazan gaztaña erriak yanagaz:

Dr. Antonio Echeto
Enfermedades de la infancia
Prim, 19. :: San Sebastián

Iñoz amamari esan neutsan abestu egijela kukubaren abestija ta larogeta bost urtegazbe abestu oi eban onantxe.

Orra or goiko
aristitxu baten,
kukubat umia
atera yok aurten;
kukubak egin eta
amillotxak jan
axe bere kukubaren
zoritxarra zan.

Kukubak badiñotso
dana asarraturik,
ez deutsala itxiko
azurbat osorik,
amillotxak egiten dau
gora gorarik,
ez daukela kukubaren
ardurarik.

GARATE'TAR J. M.

ANGEL EIZAGUIRRE
CORAZON Y PULMONES.
RAYOS X Y ULTRAVIOLETA
Alameda, 14. Teléfonos, 12.509 y 12.450
DONOSTIA.

GAZI-GAZAK

Zelai ta baratzetan lorak sortuazoaz edertu ta apainduteko udabarrija lakoik ez. Ala uste neban beintzat nik juan dan larunbat gabera arte. Eta olan esan oi neban beti:: lorak sortuazoteko udabarrija lakoik ez.

Baña orra or larunbatera ezkero gure esakuna zurbilduta. ¿Zergaitik? gure aldun gaste Agirretar Joseba Andoni'k bere egijakaz lorak sortu azoten dakijalako, eta ez lurrik eta ez satzik eztan lekubetan ganera sortuazo-be.

Emakume Abertzale Batza'k bere itzaldijak osatuten dauzan "Centro Vasco,,'k aretuetan igazi zan larunbatian, gure aldunak esan ebazan egijakaz batian "margarita" deritxoen oietako lora bat sortu zan bixi-bixi.

Udabarrijak sortuten dauzan lorak berbarik eztagije; baña Joseba Andonik sortuazoten dauzanak berbarañoko gustijak dagijez.

Agirre jaunak bere itzaldijan Valladolid'eko eleiz-gixon batek, españarren jaungoikotasuna guzurrezkua zala esan eutsola ta abar esaten iñarduban unian ¡or nun urten dautzun lora zimel batek! ¡eso es mentira! diñotsola, eta gure Joseba Andoni guzurtitzak jaurtzeko auzarkerijaz.

¡Andoni Urkiolakua! ¡zer esan eban-ba koitaduak! Lorioi urkuldu ezpazan ezkerrak Joseba Andoni'ri eta baskintza artezkariko emakumiai, ba beste emakume danak usain gura eutson "margarita" orrei aukeria eukoen ezkero.

JULIO ALBEA
MEDICO-PARTOS
MATIA, 52, 1.°-Telf. 12.115.-SAN SEBASTIAN

Gordetan ezpadabe eztakigu zer jasoko zan, ba Bilbao tar emakume batek, jabon ondo eta etxera agindu bear jakola iñuan artian beste an aurkitzen zan Bermeo'tar emakume batek ostera barriketan ibili baga "agarrarle del moño y tirarle por la ventana" iñuan da.

Bai, ezkerrak emon beioz "margarita" orrek. Joseba Andoni'ri, ba ondo erakutsi eutson guzurtija bazan-be arerijo apala zala, estuasun atan lagundu eutsonian.

卐 卐 卐

Euzko Gastedi'ko mendigoxaliak txirringutz aldra aundi bat gertatzen diñardube, jai ta igandetan erririk-erri zabalkunde lanian ekiteko. Euren ikurrintxubak aurrian dabezala juango dira gustijak.

Ederra ta polita deritxuat zeuen asmo aberkoiai. Aurrera mutillak, eta ekin euzkotar gustijak abertzaletu arte.

Emakumiak beti eta gixonezkuok besteti emeti aurrera naikua zeregin emongo juagu guk bastarretan.

Arerijuak uxatzen asita yagozak eta ez galdu au aukerian mutillak, ointxe edo bein-bez, ¡jo ta aurrera!

卐 卐 卐

Emen "Gran Vía,,'n dagozan, euzkotar neskamiak pozik dabiltzuz "Kudari,,'k egin dautsen aldezkuntza dala-ta.

Aberri egunian eser ikusi baga sukalde barruan egon bearrak emon eutsoen naigabia ziatz arindu eijake, nok aldeztu badaukoela ikusi dabenian.

Ixan-be gero keia atara deutse "Gudari,,k andiki zital orrei, arpegiko estalkijak urratu ta agirijan ipiñijaz. ¡Ederto!

ABELETXE.

LUIS ZATARAIN
MEDICO-DENTISTA
Hernani, 2, 1.° - DONOSTIA

EUZKADI AZKATASUN BIDIAN

Benetan euzko bijotzekan bada azkatasun gasia. Igande berbizkunde goxian, Portugalete'tik-Bilbo' ra niñuan tximist-burdijan. Barakaldo-aldera eldu eta an ikusi nebazan ainbat eta ainbat euzko margodun zapizbeteriko txeigo edo balkoyak, neure barruzko esan-neban. ¿Barakaldo'n abertzaletasunak ainbat indar? ¡Zorijontsuba aberijaren etorkixuna!

Aurrerantz goyazan geure tximist-burdi orretan eta orra Burtzeña eta Zorrotza-aldera eldu nintzanian, neure begijak malkoz, bete ziran, eneban esango erri oneitan ainbat abertzale ziranik, ez eguan leyo bat euzko margodun zapi barik, eta neure begiko negar malkuak legortzen nengola neure albotxuban eguan emakume batek itandu eustan erderaz; ¿qué le ocurre, joven? ¿alguna desgracia de muerte, acaso? eta neuk erantzun-neutsan; desgracia, no; felicidad, sí, soy vasco y el resurgir de mi amada patria Euzkadi me emociona—emakume orreri negar malkoz bete yakozan bere begi eder bijak, eta esan eustan, euzkeraz oraingo aldijan; neu be zeure arreba euzkotarra naz, eta euzkeldun barrija atan-be, oraintxe nua neure sendi baten etxera, aintxe daukadaz ba lobatxu txiki bi eta ezpatadantzari aldrara eruan biardodaz.

ERNANDORENA
ORTZLARI (DENTISTA)
PRIM-KALEAN. 31, 2.°. — DONOSTIA.

Eldu gara Bilbo'ra eta emen ikusten doguz mutilla koskotxubak aldra eder baten, praka-zuri, garriko orlegi eta txapel gorrijakin. ¡Audabijotzeko poztasuna! oraingo aldijan, geure atzeko-aldian datorren gixon sendo bat da bere begijetako malkuak legortzen dituzana, mutikotxubari begiratu eta diraurtsela; ¡hijos de la patria!, seguid ese derrotero, que es la salvación de Euzkadi, y vosotros, mutiltxus, el verdadero porvenir de ella. Itz onek entzunda batera tximist-burdiko eramalle edo kondutoriak diño; ¡Euzkadi'en camino de su libertad! au ez da euzkotarra, baña argi ikusten dau beronek geure jatorrizko bide zuzena, eta... egi-egijada, abertzaletasuna aurrera eta aurrera doya.

Geure Irakasle maitiak ereiñ eban azijak landara onak emon ditu, bere odola etzan odol ustela, ta gaur danok beragaz goyaz.

Euzkadi'ren zorijona bere azkatasuna da, eta Euzkadi azkatasun bidian dua.

OGOÑOPE.

ERRIJETATIK

ZEANURI

UMETXO BAT ZERURA.—Gure aizkide Goikoetxea'tar Eleuteri endore jauna'ri "Gotzon" ixena euki daben 7'illabete'ko semetxua il'yako. Gure tamal-agurra sendijari.

NASKALDIJA.—Astelenian emen ixan gendun Robles-Arangiz alduna.

Gasteiz'tik etorri dira gudaritzeagaitik Sagarna'tar Joseba ta Gisasola'tar Maxima jaupari ikasliak.

ARTZAÑAK. — Aurten lenengoz saldu dabez bildotsak 19 txakur eta 10 terdi en Bilbo'rako.

OBERANTZA. — Egin dau egunotan Ozerin-Jauregi'tar Joseba "Altzuste'kuak" bola-lakuen artu eban miñetik. Postuten gara.

UMIEN JAUNARTZEA. — Igandian elexa nagosijan eukiko dabe lenengo jaun artzia. Elezpe an txaunburu jaunak gertauta urtero goxalduten dabe nezka-mutikotxuok elezkixun samurraren ondoren.

ABERE-SANEURRIAK. — "Txakur -Zale,,'k asteroko atala ipinten dabenetik emen igandian irakurri dayezan. Bilbo'ko Abere ildegi edo Matadero'an, sortzi egun oneitan il-dira 221 idi eta bei: 56 eta 73 errial-erraldea, 393 txal 74 eta 84 errial, erraldea, 2.133 artzo 22 eta 24 txakur, aneukia-kiloa.

AMASASPIJAN MAÑARI'RA. — Gure irakasle "Kirikiño" zanaren omenez egingo diran elezkixun eta yayetara yuan bearra dogu. Baña oneik Bilbo'ko Euzko-Gastedikuak asmau dabe saritxuen batzuk emotea da gu be barruen gagozala diñoskue.

BASERRITAR BAT.

IBARRANGELU

California'n; Nevada mendi marduen bizkarretan, bakartade itzalian urtiak artzain igaro ondoren, ene biotzari ganezka poza erijoela, biurtu nintzan Euzkadi neure Aberri maitera.

¡Zenbat bidar atzerri aretako mendi gallurretan jaurti ebazan nire eztarrijak oyurik maitekorrenak negar malkuakin beratuta, axiagaz bat-batian eldu eikezan ainbesterano maite nituzanen belarrietara.

Ames gozuak, ames maitenak, zuek zare nire gomutarik lastanenak; une aretan orban barik edurra baxen zuri ta garbi nekustan ene Aberrija, orduan enituzan ezautzen dakustazan anayak Ginea'ko, baltzak eurak baño, jopuago goguak dabezala, eta nire gogua irudimenaren eguetan bertorafio etorrita maite nebazanen inguru epelian jolastuten zan. Bertatik ikusten nituan ene gurasoak, anai-arrebak, etxeko basterrak, aulki, gela, leyo, baita tresna gustijak, txikitxutako Jolastokijak, zugatz, solo, mune, landa eta beresi aizkidiak, lagun eta auzoak, dan-danak ikusten zituzan nire goguak bakartade aretatik, eta begijak negarrez lausotuak nituala igoten eben nire espanetara, gure albo erriko olerkari zaarrak erbeste aroan abestu zituan olerki biotzdunak.

Yakitun batek esan ei eban
ezdakit nungo lekuan,
urruntasunak maitetasuna
kentzen ebala beinguan;
yakitun arek nire eretxian
ez eban euki goguan,
beste gustiak ezireala,
bera lakoak munduan.

Urrun daukat nik neure Aberrija
yuan dan aspaldi onetan
asko baneban lenago maite
geyago dot gaur maitetan;
gau eta egun, lo ta itzarturik,
beragaz naz gomutetan,
yakitun aren esaeria
ezta euzko biotzetan.
... ...
... ...

Nire ames gozuak egi mingotsian biurtu dira, ainbesterañoo maite neban erri neuria, ezta orain euzkel errija, erri onen gogua atzerritarra da.

Nire erritarrak elexaldian beintzat, erdeldunak dira; baztertu dabez asabaen oiturak oso-osuan. Jaupari-jaunak eurak be, erderia darijoela dabiltza bidiak betian, onek legez gazte ta zaar apainduak, euraen buruak jakituntzat dabez eta ezdakixe jopuak dirana. Lotsa dira onek, gurasoen, asabaen, izkuntzan ekiten, lotsagarriak nunbaita euraen guraso ta asabak.

¿Norañoo amildu da erri gaxo au bere gurasoen gomutia ezetsiteko?

¿Ete zara ba gaur Euzkadi'ko erririk arrotzena?

¿Nun dira Iribartarrak, nun Arrotegi'tar Benita, Aldamiz eta abar, nire gaste aroan aberri alde lan egiten ebenak? ¿Nun aren ondorenguak?

"Arri ederra" izenpetuten dozun neskatilla abertzalia ¿alperrik ixango ete dira zure dearrak? Edozelan be etzara zu "Arri ederra" biotz ederra baño, bada zure biotzak maite dau Aberrija, maite dau bera eskubidia, kendu euskuen azkatasuna. Zu zeure asabaen ondorengo zindua zara, zu etzara jopua, zure gogua azke da.

Ezaitut ezautzen, baña maite zaitut maitegarria zarala erakusten dauskuzu ta.

IBARREKUA.

ABADINO'TIK

ELORRIJO'RA.—Igandean, Abadiño'tik juan giñian, Elorrijo'ra, Agirretxe, Sota'tar Imanol, ta Zabala jaunaren berbaldijak entzutera. Eurok beti lez, irabazi ebezen txalo ugarijak. Ondo poztu ebezen an egon ziran euzkotarren bijotzan. Asko batu be, bai durangotar ta bai bilbotar eta abar.

¡Aurrera abadiñotarrak! Orrelako berbaldija entzun, eta geure aberri kutunaren edertasuna ezagututen. Biotzez maitatu daigun, geure arerijuok asmau ta esaten dabezen tenteikerijari jaramonik egin barik. Geure odola euzkotar euzkotarra da; alperrik ibilliko dira españarrakin nastau gurarik. ¿Zelan Jaungoiko altsubak emondako ezaugarrijak aldatu gura dabez?

ZIÑESBAKUAK. — Ba-dira, Abadiño'n ziñesbakuak. Batez bere, Mendiolatarrak euren bide barrijaren ganian. Naita oinguan diñuenez zigur dala bide au egitea, eurok eztagoz uste osuan. Ez biar ixan txikija dagolako, ezpabe sarri agindu ta oindiño, barrija barik lengo zarren lupetzatik ezin urten dabelako baño.

PELOTA JOKUE.—Gaur barriro jokatuko dabe Durango'ko pelota tokijan Ortuzar'tar Lazaro ta Astigarraga'tar Sabiñ'ek Erandio-beko Batzoki'ko beste mutil biren aurka. ¡Gogor egin mutillak! Zubek etzarie azkenenguak jolas orretan.

GAU-TXORIJAK. — Abadiño'n jaun batzuk errondan ibiltzen zaliak ei-dira. Lenguneko gaben baten burruka itzala euki ei-dabe politikie dala ta eztala. Eztakigu nortzuk urten daben txapeldun, baña bai erri gustija dardaraz imiñi ebela. Eskerrak eztagona gau-zañik, bestela, bertoko espetxetxue beterik ikusiko genduen.

MENDIOLAPE.

BUSTURI (Altamira)

Igazi dan Berbizkunde aurreko egunian, Altamira'tik Sollube'ra bost mutil gaste urten gintzazan: Sabin, Eustaki, Dioni, Kepa ta neu.

Gure atzetik laster eldu ziran bermeotarrak be, eta gabeko zortziretarako suba ixituta amarretarako omatauta zan. Mendi inguru gustijak leñoz illunduta ziran.

Suba, txingarretarañoo dana ondo amatauta, Bilbao'rantz egiten asi gintzazan; ez lau katu bakarrik Altamira aldian esaten daben lez, 57 abertzale baño.

Larrauri'ra eldu gintzazanian bertako ardautegi baten zeozertxu artuta aurrerantz egiteko gertau gintzazan.

Bilbao'n kistar onak egin oi daben lez, lenengo egin gebana, jaupea entzutia ixan zan, ta gero, Avenida de Sabino deritxon egurastokira.

An ikusten zan notintzea ikaragarrizko notintzea zan.

EZKONTZEA.—Igazi dan epalla'n 28'garrenan Begoña'n ezkondu zan gure mutil laguna dan Barainka'tar Joseba, Oleaga'tar Onore emengo neskatilla politagaz. Zorijonak.

EZKON - DEYA.—Torrezuri'tar Andone neskatilla adizkidiaren ezkon-deyak be ixan dira. Adizkide bagikuau, Bermeo'ko Leniz'tar Peli abertzale zintzuaz dabil ezkontzeko. Zorijoneko ixan zaitezela, ba, zubek be.

ORRI BALTZA.—Torrealdai'tar Josebetxu lau urteko gotxontxuba, luzarotxuban gexorik egonda gero il da. Bere guraso ta sendikuak atsekabe aldiian lagun gayakez.

FORUA'RA. — Emakume-Abertzale-Batza'ko ikurriña onestutia zala-ta, lengo igande baten Forua'ra juan gintzazan. Bertaratuba etxakun damutu, "Lauaxeta" dan lekuban astija igarri barik igaroten da-ta.

"Belu-Mendu,,'k be itzaldi ederra egin euskun.

Onen urrengo "Lauaxeta,,'k egin euskun, eta itz egiteko jagi zaneko, danak imiñi ebazan berari begira.

Bijak egon ziran ondo, eta itzaldijen amayan, txalo ederrak entzun ebezan.

Amaituteko Muxika'ko Txindor-kumia asi zan, eta onek, Sabin oleskari yayuak, sekulako lorak jaurti euskuzan. Sabin'entzat be naikua txalo ixan zan.

Egun alaya igaro geban. ¿Urrengua noz?

AITZ-URKULU'KO MIRUE.

Uribe'ren jostolea
Alkondara eta enparauko gixon-janzkiyak.
Loyola-kalea'n 3'garren zen bakiyar.
DONOSTIA'N.

OTXANDIANO'TIK

PELOTA-JOKUA. — Igazi dan igandian Durango'ko pelota-tokijan Egia'tar Errikarta eta Otalora'tar Jagoba'k Abadiano'ko biren aurka jokatu eben. Joko au baña bertokuak irabazi eben, 5 tanturen aldiaz irabazi be.

Zorijonak mutillak. Asko poztuten gara zeubon garaitza orraz, ta ia txapeldun urtetan zarien aurten.

LANA URRITU.—"Omega" deritxon lantegijan laña urritu da, beste lantegi batzubetan urritu dan lez. Lanik ezau barriz erri onetarako kaltegarri-kaltegarrija da, batez be laraz bixi biar daben langillentzako.

Eskerrak udabarrija doguna, ostantzian eztakit zelan atonduko gintzakezan.

Ontxe be 17 langille bidaldu dabez, ba txaidera, ta zoritxarrez, geyenak erritarrak.

GEXORIK.—Erri onetan ainbat lagun aurkitzen dira gexorik. Batzuk estula daukela ta bestatzuk marranta, geyenak dagoz emen erdi-gexorik. Eztakit nik zer egin biar dogun aurtengo eguraldi zakarrokaz.

Lugiñak be eztabiz ain ondo; eztakigu, ba, zelan ixango diran aurtengo lugintzak. ¿Ez ete da iñor gugaz errukituko?

GORROTOGARRIJA.—Oinguon abertzaliontzat gorrotua baño eztana bai-da emen. Batzuk dirala naiz bestatzuk dirala, danak dagoz, ba, geure aurka. Dañak eta geyago aurka jarten ba-yakuz be, ba, alperrik ixango dabe, bere bidian zuzen dabillena ezegaz be eztabe goituko-ta. Guzurra ta errena, arin eskuratzen diran txorijak dira; emengo gure aurkalarijak be guzurti batzuk baño eztira-ta, eztira urrun juango.

JOSEBA'RI.—Adizkide, zure idazkijak irakurteko pozik egoten ixan naz, baña, alperrik, aspalditxuban eztozu ezer idazten -eta. Ez alpertu, ba, idazten, zintzo-zintzo jarraitu baño. Eta agur urrenarte.

BETI GASTE.

MAÑARI

"KIRIKIÑO,,'REN OROIMEN-JAYA

Lengo idazkijan, Bustintza'tar Ebaista zanaren oroimen-jayak, illonen amargarrenian ixango zirala esaten neban. Baña, Euzketzale Bazkuna'kuak, jayari, edertasuna ta egokitasuna geitutiarren, izparringi onetan irakurriko senduban lez, urrengo iganderako atzeratu eben. Beraz, J. L. datorren igandian ixango dogu ba.

Euzkeltzale Bazkunak eta Durango'ko jeltzaliak, jai - au gertetan zintzo-zintzo diardue. Ta emekuok be al-doguntxua egiñaz, guztijoen artian egunari antz ederra emongo dautsogu.

EZKONTZA. — Larunbatian ezkondu ziran Baraya'tar Miren emeko neskatilla zintzo ta yasekua, ta Etxebarria'tar Markelin, Mungia'ko mutilla, Ezkontza-au, Aita Olabarrieta josulagunak, neskiaren osabeak, onetsi eban.

Zorijonak, eta urte askoan bixi; ta orañarte lez, kistar eta euzkotar zintzuak ixan

JUAN-ETORRI. — Iruña'ra juan zan Azkorbebeitia'tar Pantzeska maixugeya.

—Madrid'ra gudaritza betetuten, Ortuoste'tar Kepa "Artzubi"-ko mutilla.

—Santurtze'tik etorrita, egun batzuk igaro dabez emen, Bartzena'tar Agapitak eta Kapanaga'tar Danele neskatilliak bere llobatxuakaz.

—Elorrio'ra juan zan, Arrizabalaga'tar Gerbasi.

EGUNA OSPATU.—Lengo larunbatian, Kapanaga'tar Pantzeska (Patxi Kabrerak) bere jayotzaren 75 garren urteurrena ospatu eben. Eguerdijan, senide ta aizkidiakaz batera bazkari ederra egin eban.

Zorijonak Patxi; ta urte askoan olantxe.

"ALGORRI".—Idazle yayuaren erijotz--izparra, izparringi onetan irakurtian, euzkel-idazliok tamal andija artu gendun. Gixagaxua gitxi lako on-ona zan eta Goikuak, egintza onen sarija emon ixango dautso. Zeruan bego.

"Agorri" zanaren anayari ta Larrabeiti'tar Eustaki aguretxu agurgarri ta bertsolari entzutetsuari euren atsekabian laguntzen dautsogu.

MAÑARIKO.

LOS ATRACOS

En Deusto fué asaltado el domingo un caserío y atracada su dueña

Los ladrones se llevaron 7.900 pesetas

En el caserío "Ekoetxea-Eneguren", propiedad de don Mariano de Uzkudun y situado en la zona de Deusto, se cometió el domingo por la tarde un atraco.

Sobre las cinco y media, y en ocasión en que se hallaba sola la esposa de Uzkudun, se presentó en el caserío un individuo, quien la preguntó si estaba su esposo. Como le contestara negativamente, le preguntó si estaba su hijo, obteniendo también contestación negativa. El sujeto la dijo que tenía que darla una noticia desagradable. Esta noticia era que un sobrino suyo, residente en Barakaldo con sus padres, había sido arrollado por un auto y se hallaba gravemente herido. En efecto, este sobrino de Uzkudun existe y habita, en efecto, en Barakaldo. En este momento de la conversación penetró en la estancia otro sujeto, quien dijo que sobraba tanta conversación y que había que poner manos a la obra. Así diciendo amartilló una pistola y obligó a la mujer a meterse en una habitación contigua. Ayudado por el otro sujeto, la vendó los ojos y la amarró con una alambre a una consola. En esta situación la exigieron que les diera el dinero que tenía en casa, señalando la consola como el lugar donde el dinero se encontraba. La mujer se resistió y negó que hubiera dinero en su casa; pero acabó por caer medio desvanecida. Pudo advertir, sin embargo, que penetraba en la casa otro individuo. Los tres sujetos abrieron la consola en cuestión y se apoderaron de una cajita de hierro y una cartera en la que había varios billetes del Banco de España. Los tres atracadores se dieron a la fuga, dejando a la mujer desvanecida. Ella continuó en dicho estado hasta que regresaron sus familiares.

Se llevaron 7.900 pesetas. Cuando la mujer atracada fué interrogada sobre la imprudencia de tener el dinero en casa, parece que contestó que en los Bancos se dan facilidades para ingresar el dinero, pero que no se dan tantas para reintegrarlo.

Los agentes de la autoridad se personaron en el lugar del suceso y dieron una batida por aquellos parajes sin descubrir a ningún sospechoso. Durante la tarde y noche del domingo y durante el día de ayer se practicaron activas pesquisas por los agentes policíacos. Varios de la Guardia municipal se trasladaron ayer a Erandio y Barakaldo con objeto de practicar una detención. Parece que en Barakaldo se dijo a los agentes que la persona a quien buscaban estaba en el monte tomando el sol y que los agentes decidieron esperarle. Estas pesquisas se están llevando a cabo con la mayor reserva. También la Guardia civil hizo algunas pesquisas y hasta llegó a practicar alguna detención. El hecho fué denunciado por el esposo de la atracada a la Guardia civil del puesto de Elorrieta, que inició los trabajos para capturar a los ladrones.

Se cree que no tardará en esclarecerse la personalidad de los atracadores. Su actitud parece indicar que conocían la casa perfectamente y la familia que la habita, puesto que uno de ellos habló de un familiar, como queda consignado. Incluso parece que sabían que en el caserío había dinero. Además, el hijo de la atracada ha manifestado que había observado hace días a unos individuos que deambulaban por las cercanías del caserío en actitud merodeadora.

Por todos estos detalles y por las pesquisas que se han realizado, a pesar de la reserva que las ha presidido, se tiene la impresión de que los atracadores no tardarán en ser descubiertos.

GOBIERNO CIVIL

Los comunistas quieren realizar unos actos los días 14, 16 y 17

Una Comisión del partido comunista, integrada por dos individuos, visitó ayer mañana al gobernador interino, don Isidoro del Rivero, interesando permiso para celebrar diversos actos contra la guerra los días 14, 16 y 17 del actual.

El gobernador les contestó que hicieran la petición por escrito.

Cuando los periodistas conversábamos con el gobernador civil fué llamado al aparato por el director de la Telefónica, y terminada la charla a través del hilo, dijo el señor Del Rivero a los informadores que se le pedía alguna vigilancia durante estos días en las líneas telefónicas.

—Le he dicho al director —añadió— qué fundamento tenían los temores que me exponía, limitándose a contestar que obedecía instrucciones de Madrid.

Como medida de previsión, se reforzará la vigilancia.

Preguntamos al señor gobernador qué alcance había tenido la visita hecha por los alcaldes de Ajangiz y Gernika, y el señor Rivero contestó:

—Por medio de unas octavillas, el alcalde de Ajangiz recomendaba al vecindario la adquisición de carne procedente de una tabla instalada fuera de aquella demarcación municipal, y ejercer propaganda como la relatada está prohibido a los alcaldes. Así se lo he hecho saber a dicha autoridad municipal, por si lo ignoraba, advirtiéndole que de reincidir le será impuesta una sanción.

Academia de Corte
DE PARIS, para señoras y señoritas, sistema Lizarriturri. También se enseñan sombreros- corsés-fajas. Se dan títulos profesionales.
Directora: VIUDA DE BILBAO.
Alameda Urquijo, 22, 3.° derecha.